

Di u tu biifi Paulosu manda da dee biibima u Kolenti

Wan wöutu a fesi.

Disi da di u tu biifi di di tjabukama u Masa Jesosi de kai Paulosu mbei manda da dee biibima a di köndë de kai Kolenti.

Nöö di soni mbei a mbei di pampia aki. A dë sö taa wanlö sëmbë ko a de naandë ko ta hopo deseei buta kuma de dë tjabukama u Masa Jesosi, ma na tuu e. Biga na Masa Jesosi manda de, ma de dë ganjansëmbëma. Nöö fa de ko a Kolenti dë, hën de tja Paulosu në ko ta poi da dee biibima. De ta mbei ën fa taa an dë wan tuutuu tjabukama u Masa Jesosi, nöö de aan fu piki ën buka. Sö dee sëmbë ta lei dee sëmbë u Kolenti. Nöö hën Paulosu jei, hën a manda di pampia aki go da de fu de si fa a dë tjabukama tjika, ku fa dee sëmbë naandë an dë tjabukama u Masa Jesosi seei.

Nöö a leti de a wan oto soni möön. A dë sö taa fa a bi wooko a dee sëmbë mindi naandë, nöö de ku ën bi abi buka taa a bi o toona ko haika de. Nöö hën wë an ko kumafa a bi taki möön, hën dee sëmbë tei ën fu hogi. De si taa a ganjan de. Nöö hën a manda taki da de faandi mbei an ko.

Nöö a taki wan oto soni da de möön, hën da a da de taanga u de go dou ku wan pakisei de bi abi u pii wan möni manda go da dee biibima u Jelusalen u heepi de.

Nöö de dii soni aki, de da hedi u di pampia.

Aki Paulosu ta da dee sëmbë odi.

¹ Wë un dee biibima u Masa Jesosi dee dë a Kolenti dë, mi Paulosu ta manda gaan odi da unu e. „Leti kumafa un sabi kaa,„ mi dë wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu de ta kai apösutu, nöö Gadu seepi tei mi buta sö e.

Wë nöö fa mi ta sikifi di pampia aki, nöö mi ku Timoteo nöö sö u ta sikifi ën makandi. U ta mbei ën manda da unu ku hii dee oto biibima dee dë a di pisiwata fu Akaja naandë te lontu dou,

² taa Masa Gadu u Tata ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku de bunuhati. De musu da unu böö.

Aki Paulosu ta da Masa Gadu tangi u di heepi fëën.

³ Wë dee sëmbë o, u ta da Masa Gadu tangi e, di dë di Gadu u Masa Jesosi Keesitu ku ën Tata tuu. Hën në wë u ta hopo e. Hën seei da u Tata tu, nöö a abi tjalihati fuu. Nëën hii kötöhati ta kumutu.

⁴ Fa dee hia sitaafu ta miti u a di goonliba aki, nöö Gadu hën ta heepi u fuu feni kötöhati e, dee sëmbë. Nöö di soni mbei a du ën sö, fuu sa toona kötö dee sëmbë hati dee ta tja sitaafu tu. Leti kumafa a bi heepi u, nöö sö u seei sa heepi de tu fu de feni kötöhati.

⁵ Wë biga fa u dë aki nöö u ta tja fuka te a hia u „Masa Jesosi,„ Keesitu hedi e. Ma nöö leti kumafa dee fuka ta hia, nöö sö di kötöhati di u ta feni a Masa Jesosi ta hia tu.

⁶ Ma nöö dee sitaafu i si u ta tja aki, nöö de dë fuunu hedi wë e, dee sëmbë, fuun jei fa Gadu ta heepi sëmbë tjika fu de feni di bunu fëën. Biga fa Gadu ta kötö u hati aki, nöö söseei woo sa toona kötö unu hati tu. Nöö te hati fuunu ko kötö kaa,

nöö woon abi taihati fuun sa tja dee sitaafu go dou, leti kumafa u seei ta tja de aki.

⁷ Nöö fëen mbei wa ta panta da unu e. Biga u sabi taa leti kumafa un ta tja dee sitaafu kuma u dë, nöö söseei un ta feni kötöhati kuma u tu.

⁸ Söö. Wë nöö dee sëmbë, u kë konda da unu taa dee sitaafu dee u tja a di ten u bi dë na Asia Köndë dë, nöö de bi hebi da u tee kuma wa bi sa tjëen. U bi fëë seei tee u bi mëni taa de bi o kii u.

⁹ Tuu e, dee sëmbë. Wë biga u bi ta fii a u hati kaa taa woo dëdë. Wë ma tökuseei, sö nöö a bi musu waka fuu musu puu pakisei a u seei taa wa sa heepi u seei, ma Gadu nöö u musu futoou taa hën nöö sa heepi u.

Nöö a sa heepi u tuu, dee sëmbë, biga hën ta weki sëmbë puu a dëdë.

¹⁰ Nöö sö a heepi u puu u a di hogi dëdë naandë e, nöö u ta futoou ën taa sö a o ta heepi u nöömö.

¹¹ Nöö unu seei musu ta heepi u ku dee begi fuunu tu e. Wë biga ee hia sëmbë ta begi, nöö te Gadu piki ku di bunuhati fëen manda di heepi ko da u kaa, nöö hia sëmbë o dë u dëen tangi tu.

Aki Paulosu ta konda

di soni mbei an bi ko a de

kumafa a bi taki.

¹² Wë nöö, dee sëmbë, mi kë taki soni u di fa ma bi ko haika unu möön kumafa mi bi taki. Wë un sabi ën bunu taa, u abi wan soni fuu sa hëngi nëen liba njan buka wan piki wan e. Hën da wa ta libi ku ganjan. Biga wë u hati seepi ta piki u taa wa ta ganjan sëmbë e. Hii kamian ka u ta waka ta lontu kaa, nöö u ta tja u seei a wan limbo fasi fu di u dë

sëmbë u Gadu. Wë ee ku oto sëmbë u ta libi sô, nöö ku unu wë? Na möönsö nö?

Nöö fa u ta libi aki, na ku di köni u libisëmbë u ta libi sô e. Nönö. Ma a Gadu nöö u ta hëngi taa hën o heepi u ku ën bunuhati.

¹³ Te kisi dee biifi u ta sikifi ta manda da unu seei, wa ta sikifi de ku hebi wöutu a könima fasi te wan sa fusutan de e. Nönö. Ma de sikifi fuun sa fusutan de gbelingbelin seei.

¹⁴ Nöö söseei un ta fusutan di libi fuu wan piki-wan tu. Ma nöö u kë fuun sa ko fusutëen ku telu. Biga ee a waka sô, nöö te Masa Jesosi toona ko a di goonliba aki, nöö woon njan buka da u leti kumafa u seepi o njan buka da unu tu.

¹⁵ „Ma fuu toona go a di taki,„ di mi sabi taa mi ku unu dë bunu sô kaa, nöö hën mbei mi bi pakisei taa mi o ko luku unu tu pasi.

¹⁶ Biga wë a unu naandë fosu mi bi o ko bifö mi bi o pasa ko a Masadonia Köndë aki. Nöö te mi toona, nöö mi bi o ko fika a unu dë möön wan pisiten, fuun sa buta mi a pasi fu mi go a Judea. Nöö hën da un bi o feni di bunu dë tu pasi.

¹⁷ „Ma nöö fa mi pakisei dë, nöö di soni an waka kumafa mi bi kë möön.„ Wë di an waka sô, nöö unfa un mëni? Un tei mi u ganjansëmbëma nö, kuma wan sëmbë di taki sô tide, nöö amanjan a bia taki oto soni? Ma na sô mi dë e, dee sëmbë. Nönö.

¹⁸ Ma leti kumafa i si un sa futoou Masa Gadu, nöö söseei un sa futoou u tu. Te u taki aai, nöö a tan aai. Te u taa nönö, nöö a tan nönö. Wa o ganjan unu.

¹⁹ Biga mi ku Timoteo ku Silasi, soni u Jesosi Keesitu di Womi Mii u Gadu u ta konda, nöö

ganjan an dē nēen möönsö. Ma hii soni di a ta taki nöö a tan sö kaa e.

²⁰ Fa Masa Gadu sai dē, a paamusi u sömēni soni, nöö u ta feni de tuu nöömö biga Masa Jesosi hēn ta tja de ko da u. Hēn mbei u ta bai Gadu nē ˌnöö hēn mbei u seei wa ta ganjan sēmbē tuˌ.

²¹ Wē di Gadu u ta taki aki, hēn ta heepi mi ku unu tuu fuu sa tan gingin a ˌMasa Jesosiˌ Keesitu e. Biga hēnseei tei u buta apaiti fuu dē futuboi fēen,

²² nöö hēn a buta di Akaa fēen a u hati kuma wan sitampu taa u da sēmbē fēen seei vö. Nöö a dē di maaka tu, taa te di juu dou nöö woo feni hii dee soni tuu dee Gadu abi faa da u. ˌNöö fa u ku ēn nama tjika aki, nöö u sa ganjan unu nö, dee sēmbē?

ˌ²³ Wē nöö Gadu seepi dē kotoigima u mi e, taa di soni mbei ma ko a unu a Kolenti möön kumafa mi bi taki, a bi dē fu di ma bi kē ko ku hatiboonu a unu liba fu mi musu ta gandji da unu.

²⁴ Fa mi fan dē, dee sēmbē, an dē kuma mi kē buta miseei basi a unu liba ta taki da unu fa un musu biibi möön e, biga un dē gingin a di biibi kaa. Ma heepi nöö mi kē heepi unu fuun sa ta dē waiwai te dou.

2

¹ Fa i si mi bi pakisei u mi ko luku unu dē, nöö ma bi kē ko fu ko da unu fuka möön e, dee sēmbē.

² Biga wē ee mi ko da unu fuka, nöö ambē o dē u da mi hati möön? Biga na unu musu dē dee sēmbē ta mbei mi ta wai nö? Awa, unu wē e, dee sēmbē.

³ Wē nöö di ma kē da unu fuka, nöö hēn mbei mi mbei di oto pampia manda da unu, fuun musu buta soni tololoo a tatai liba a fesi fu te mi ko nöö

mi sa dē waiwai. Nöo mi sabi unu taa ee mi dē waiwai nöo unu seei o dē waiwai tu.

Ma ee sö mi musu ko si unu taa un ta libi wan libi di an fiti, nöo un dee sēmbē dee bi musu mbei mi dē waiwai nöo woon mbei mi dē fukafuka. Nöo wai an o dē.

⁴Nöo mi kē fuun sabi taa fa mi bi sikifi di pampia dē, nöo ku gaan fuka a hati e, ku wata a wojo seei. Ma na fu da unu fuka mbei mi sikifi en e, ma mi bi kē lei unu kumafa mi lobi unu tjika.

*Aki Paulosu ta konda da de
fa de an musu hoi di sēmbē*

a bēē möön.

⁵Wē nöo dee sēmbē, un sabi di sēmbē di bi du hogi a unu mindi dē, fa a bi booko unu saka tjika. Nöo sö a booko miseei saka tu e, ma misikuma un booko saka möön mi gaanfa.

Ma nöo fa mi taki soni u di sēmbē dē seei, ma ma kē taki en nöömö kuma mi ta dēen sitaafu pasa maaka e.

⁶Biga di sitaafu di di gaan sē fuunu bi sitaafu en naandē kaa, nöo a tjika.

⁷Nöo fēen mbei mi kē fan ku unu taa be un puu en a bēē e. Nöo un fan ku en be hati fēen kötö, be an musu dē ku tjali poi tee a lasi hati.

⁸Mi begi unu baa, be un lei en taa un lobi en eti e.

⁹Biga wē fu di soni aki hedi wē mi sikifi di oto pampia manda da unu, fu pooba unu luku ee un ta piki mi buka a hii soni.

¹⁰Nöo ee un tuu puu wan sēmbē a bēē fu wan soni, nöo miseei puu en a bēē tu e. Biga wē ee a dē u mi puu di sēmbē a bēē nöo mi ta puu en a bēē

waiwai, faa tja heepi ko da unu. Nöo „Masa Jesosi„ Keesitu seei dë kotoigima.

¹¹ Nöo a sö wan fasi u musu libi tu, fu didibi an wini u. Biga u sabi andi dë nëen hati, taa a sai dë ta boi köni faa kisi u.

Aki Paulosu ta konda da de

fa a bi go a Toasi.

¹² Wë nöo dee sëmbë, mi kë fuun sabi kumafa di waka u mi bi dë. A dë sö taa di mi go dou a Toasi fu mi konda di Bunu Buka u „Masa Jesosi„ Keesitu ala, nöo Gadu bi seeka di soni kaa e. „A bi naki dee sëmbë hati seei, biga hia sëmbë bi dë di kë jei di buka.

¹³ Ma töku hii fa sëmbë kë jei di buka seei,„ ma hati u mi an bi dë kötökötö biga ma bi si mi mati Titusi naandë „fu mi jei fa fuunu,„. Nöo hën wë mi da dee sëmbë adjoisi hën mi pasa go dou a Masadonia aki.

Aki Paulosu ta konda fa a ta tja di Bunu Buka u Gadu tjika.

¹⁴ Ma nöo gaantangi u Gadu di a ta buta u u ta waka a „Jesosi„ Keesitu baka kuma winima nöömö. Biga a manda u fuu ta konda soni fëen da hii sëmbë, kuma sëmbë ta tja sumëesuti fatu ta paaja a hii kamian.

¹⁵ Nöo fa u ta paaja di buka aki, nöo u seei tu ko dë kuma sumëesuti soni di „Masa Jesosi„ Keesitu ta tjuma da Gadu ta mbei sumuku dëen. Biga hii ka u nango, sëmbë ta jei di buka. Dee sëmbë dee o kumutu a didibi faja ku dee sëmbë dee o go a didibi faja tuu ta jei ën.

¹⁶ Nöö dee sëmbë dee o kumutu a didibi faja, nöö u dë wan sumëesuti soni da de tuú, biga u ta tja libi ko. Ma nöö dee sëmbë dee o go a didibi faja, nöö u dë da de kuma wan hogi soni di sa tja dëdë ko da de.

Ma nöö fa u ta fan aki, ambë seei fiti u du sö wan wooko baa?

¹⁷ Wë a kandë u dee sëmbë aki wë e. Biga u ta konda di Buka u Gadu ku limbohati söndö ganjan. Wa ta suku möni nëën möönsö kuma so sëmbë. Nöö Gadu seei ta si taa u ta du di wooko kuma futoou futuboi u „Masa Jesosi„ Keesitu di Gadu seei manda.

3

¹ Ma nöö fa u taki dë, nöö hën da u ta gafa u seei möön nö? Te woo ko a unu, u musu tei pampia a oto sëmbë tja ko, be un jei fa u dë tjabukama tjika nö? Ee nasö u musu tei pampia a unu dë tja go lei sëmbë, be de si fa u ta du di wooko tjika nö? Nönö, di lö pampia dë an dë fanöudu e, dee sëmbë. A kandë otowan sa abi ën fanöudu, ma na u.

² Biga a u hati nöö unu wë da u pampia kaa e, fu hii sëmbë sa lesi nöö de sabi fa u dë tjabukama u Gadu tjika.

³ Biga di u bi konda di buka u Masa Jesosi da unu dë nöö hën wë un piki ën, nöö fa u dë aki hii sëmbë ta si di libi fuunu ta lesi, kuma wan pampia di Masa Jesosi Keesitu manda da de. Nöö di pampia dë, u seei toona ta tjëën ta paaja tu, biga u ta konda da sëmbë kumafa un ta dini Gadu tjika.

Ma nöö di lö pampia u ta taki aki an sikifi ku pëni e, ee nasö a wan linzo sitonu kuma dee wëti

Gadu bi da Mosesi. Ma di Akaa u di Gadu di ta libi u teego, hën ta sikifi ën a libisëmbë hati.

⁴ Wë nöö di soni mbei u abi degihati u gafa u seei sö e, fu di heepi „Masa Jesosi,“ Keesitu ta heepi u ku di wooko fëen. Nöö u ta futoou Gadu taa sö a o ta heepi u nöömö.

⁵ Biga an dë taa u ta pakisei möönsö taa u seei sa du di wooko e. Ma a Gadu hii di köni ku di kaakiti fuu du di wooko aki tuu ta kumutu.

⁶ Hën seei ta heepi u mbei u sa ta tja di Njunjun Buka di a mbei ku libisëmbë aki ta paaja da lanti.

Nöö di buka aki sö, hën an dë kuma di awoo buka di bi dë sikifisikifi a dee linzolinzo sitonu dë e. Nönö. Dee wëti de sikifi di ten dë, dëdë nöö de ta tja ko. „Biga sëmbë an tjika u hoi de möönsö u de kumutu a di sitaafu u Gadu.“ Ma nöö di njunjun buka di u feni a di Akaa u Gadu aki, hën ta tja libi ko.

Aki Paulosu ta konda fa di buka

de ta tja dë möön waiti möön

di fesiten buka.

⁷ Wë nöö, dee sëmbë, fa u ta taki soni u de tu Buka aki, nöö mi taki da unu e, taa di awoo buka naandë, dee wëti Gadu bi sikifi a dee sitonu dë, nöö de bi ta tja dëdë ko e. Ma töku di sëmbë di bi tja dee wëti ko da dee sëmbë u de piki, a bi kisi gaan nëbai e. Biga fa Mosesi ta tja dee wëti ko dë, nöö fesi fëen bi ta sëndë seei tee sëmbë wojo an sa kai ku ën. Ma hii u di dë, di sëndë fëen fesi bi seti saka kaa e.

Wë nöö ee di sëmbë di bi tja dee wëti naandë ko bi abi sö wan gaan hei,

⁸ wë nöö u dee sëmbë dee ta tja di njunjun buka aki ta paaja wë? Na u musu abi möön gaan nëbai u

di wooko fuu hedi nö? Biga u dee disi ta lei sëmbë fa di Akaa u Gadu ta da sëmbë libi.

⁹ Nöö di fosu buka dë bi tja sitaafu ko a sëmbë liba fu di de an sa hoi dee wëti möönsö. Wë ee di sëmbë di tja di buka dë ko bi abi sö wan gaan nëbai, wë nöö u dee sëmbë dee ta tja di njunjun buka aki ko wë? Na u musu abi möön gaan nëbai nö? Biga u ta konda da sëmbë fa Gadu seeka wan njunjun fasi fuu sa ko bumbuu sëmbë nëen wojo.

¹⁰ Hën mbei de tu buka aki, ee i luku de te i kaba, nöö i sa si taa di awoo buka an abi waiti möön seei. Biga di waiti u di njunjun buka aki pasëen gaanfa.

¹¹ Hën tu, ee di soni di dë u wan pisiten nöö abi nëbai, nöö di teego soni wë? Na hën musu abi di möön gaan nëbai nö?

¹² Wë nöö dee sëmbë, di u sabi sö kaa, nöö wa ta konda soni u di njunjun buka aki da sëmbë tjubitjubi ku panta e. Na seei!

¹³ Biga an o pasa ku u kumafa a bi pasa ku Mosesi. Fa fesi fëen bi sëndë dë, nöö u wan pisiten nöö. Hën mbei a bi tapëen fesi, fu dee Isaëli sëmbë an musu sa si fa di sëndë fëen fesi ta saka. «Ma di waiti u di buka u ta tja aki hën an o saka möönsö.»

¹⁴ Ma i saandi pasa nö? Fa Mosesi tapëen fesi dë, nöö na hën fesi wanwan bi tapa e, ma hati u dee sëmbë bi tapa tu da di wooko u Gadu. Nöö te kuma tide hati u de dë tapatapa eti. Biga te de ta lesi a di Buku ka a ta taki soni u di awoo buka Gadu bi mbei ku de, nöö de an ta fusutan möönsö u de saandi Gadu kë taki. Nöö sö nöö a o dë tu e, dee sëmbë. Biga tee wan sëmbë i ko ta biibi a «Jesosi» Keesitu bifö wojo fii o ko limbo awaa.

¹⁵ Nöö di soni mbei mi taa wojo u de an limbo. Biga te tide eti te de ta lesi dee wëti Gadu bi da

Mosesi, de ta mēni kodo taa ee de hoi dee wēti dē, de sa kumutu a di sitaafu u di hogi du u de. Ma an dē sö e.

¹⁶⁻¹⁷ Ma te wan sēmbē i ko biibi a Masa Jesosi bifö wojo fii o ko limbo awaa. Biga di Akaa u Masa Jesosi, hēn nöö sa da sēmbē fusutan u de kumutu a dee wēti dē basu ko fii.

¹⁸ Wē nöö fa u ta biibi a Masa Jesosi liba aki, dee sēmbē, nöö soni an ta tapa u wojo möön e kuma dee sēmbē u taki dē. Ma u ta si Masa Jesosi gbegeede seei kumafa a waiti tjika. Nöö fa u ta luku ēn dē, nöö möönmöön di Akaa u Gadu ta tooka u fuu ko dē kuma Masa Jesosi seei, nöö möönmöön sēmbē ta si di waiti di Gadu abi a u.

4

Aki Paulosu ta konda kumafa

di wooko fēen dē.

¹ Wē nöö dee sēmbē, fa i si Masa Gadu buta u a di wooko aki ku ēn gaan bunuhati, nöö hēn mbei wa ta lasi hati e.

² Nöö hēn mbei tu, wa ta tja di Buka u Gadu a wan ganjanganjan fasi tjubitjubi, faa da u sen a bakaten. Söseei tu, wa ta bia di Buka, ma u ta kondēen gbelingbelin be libisēmbē ku Gadu tuu si taa u ta du di wooko a wan leti fasi.

³ Nöö fēen mbei ee di Buka an dē limbolimbo da sēmbē, nöö na hii sēmbē e. Ma dee sēmbē dee o go a didibi faja, nöö de a dē dungudungu da.

⁴ Biga a di ten di u dē aki nöö didibi hēn dee sēmbē u goonliba ta tei kuma gadu u de de ta dini, nöö hēn ta abi taki a di goonliba aki. Nöö hēn poi dee lö sēmbē dē hati ku de pakisei tuu, te di buka

ta dē dungudungu da de. Hēn mbei de an sa ko fusutan möönsö taa di waiti u „Jesosi„ Keesitu di dē a di Bunu Buka fēen u ta konda aki, nöö hēnseei da di waiti u Gadu kaa. Te i si ēn, nöö hēn da Gadu seei i si dē kaa.

⁵ Fa i si u ta konda di Buka aki, dee sēmbē, nöö na soni fuu seei u ta konda e. Ma soni u Jesosi Keesitu tö nöö u ta tei ta konda, taa hēn da di Masa u hii mundu. Ma fuu seei, u ta konda taa u dē futuboi fuunu nöö, fu Masa Jesosi hedii.

⁶ Biga di ten Masa Gadu mbei goonliba, nöö a bi taki taa di limbo musu ko jaka di dungu puu. Nöö hēn seei wē sēndē wan limbo a u hati, fuu musu ko sabi taa a „Jesosi„ Keesitu u sa si hii di waiti fēen di a abi.

⁷ Ma nöö fa u ta tja di Buka aki, nöö a dē kuma wan sēmbē tei wan gaan gudu fēen buta a wan doti paabi dendu. Biga Gadu da u dee suwakisuwaki libisēmbē aki di Buka fēen fuu ta tja ta paaja. Nöö sö i sa si ēn taa di gaan kaakiti di u abi aki, nöö na a u ta kumutu e, ma a Gadu.

⁸ Biga hiniwan juu toobi tö nöö ta miti u, ma tökuseei an ta kaba u a sösö. So juu saanfa-u-du fuu ta kaba, ma seei wa ta lasi hati.

⁹ De ta du gaan hogi ku u, ma seei Gadu an ta disa u möönsö. So juu de ta foo u tee tuwē ku baka a goon, ma tökuseei dēdē an ta kii u.

¹⁰⁻¹¹ Fa u ta waka ta lontu aki, nöö hiniwan juu u ta nama ku Masa Jesosi a di dēdē fēen di a tja, fu di libi fēen di dē a u aki musu ko a döo u sēmbē sa si.

¹² Wē da sö i ko si taa hiniwan juu u ku dēdē ta dē fesi ku fesi. Ma töku ku ēn sö nöö u ta tja di buka ko da unu fuun feni libi nēen.

13 ʘBiga u ta biibi taa Gadu abi kaakiti tjika u puu u a dödö maun.ʘ A dë leti kumafa wan sëmbë bi sikifi a di Buku u Gadu kaa taa:

Mi ta biibi Masa Gadu,

hën mbei mi ta konda soni fëen.

Nöö sö nöö u seepi sa taki tu. Biga di wan biibi dë nöö u seei abi, hën mbei u ta konda di Buka.

14 Biga wë u sabi taa di wan seei Gadu di i si bi weki Masa Jesosi puu a dödö dë, hënseei o weki u a dödö tu fu di u ku Masa Jesosi ko dë di wan. Söseei u sabi tu taa wan daka o dou di a o tja u ku unu tuu go buta nëen fesi.

15 Nöö hii dee soni ta pasa ku u, ee bunu ee hogi, nöö de dë nöö fuunu hedi e, dee sëmbë, ʘfuun sa jei di bukaʘ be un feni di heepi Gadu ta heepi sëmbë ku ën bunuhati. Nöö möönmöön sëmbë o ta jei di buka ta feni di heepi u Gadu, tee wanlö hia sëmbë o dë u ta dëen tangi. Nöö möönmöön Gadu o ta feni nëbai tu.

Aki Paulosu ta konda faandi mbei an ta lasi hati.

16 Wë nöö di u sabi sö kaa, dee sëmbë, fëen mbei wa ta lasi hati e. Aluwasi ee di sinkii fuu aki ta gaandi nango seei, ma u sabi taa a u hati dendu aki u ta njunjun nango hiniwan daka.

17 Fa i si u ta tja dee sitaafu u konda naandë seei, ma töku wa ta tei de u gaan soni. Biga fu wan pisiten nöö de dë, nöö de ta mbei woo feni wan gaan waiti bunu a Gadu ala e, di o pasa dee pena dë gaanduwe.

18 Hën mbei wa ta luku a dee soni dee u ta si ku wojo nöö e. Ma u ta tuwë wojo ta luku a dee soni a Gadu ala, ka libisëmbë wojo an sa si dou. Biga dee

soni dee u ta si ku wojo aki, de dë u wan pisiten nöö, ma dee soni a Gadu ala ta dë u teego.

5

Aki Paulosu ta taki u

di tooka u sinkii.

¹ Dee sëmbë o, fa u ta libi a di goonliba aki seei, ma u sabi taa di sinkii u ta libi nëën aki, nöö a dë kuma wan gangasa nöö di o kaba a sösö nöömö wan daka. Ma u sabi tu taa te wan daka woo feni wan möön bunu sinkii a Masa Gadu ala di o dë u teego, kuma wan wosu di an o booko möönsö. Biga Gadu seei o mbei ën faa musu dë sö.

² Nöö u ta hangi seei fuu sa go libi a di oto sinkii Gadu o da u nëën köndë ala e.

³ Biga u sabi taa te u kumutu a di goonliba aki, nöö wa o go fika a zengezenge naandë söndö sinkii e. Nönö. Woo feni di njunjun sinkii fuu nöömö.

⁴ Fa u ta libi a di sinkii fuu a goonliba aki, nöö u ta tja fuka nëën tuu. U ta tja sëmëni hebi nëën. Ma nöö fa mi ta fan aki seei, ma an dë taa buuse u ta buuse di sinkii fuu aki sö e. Nönö. Ma u ta hangi fuu go libi a di oto sinkii fuu ala, be di sinkii fuu aki di ta dëdë musu tooka ko kuma di an ta dëdë möönsö.

⁵ Nöö fa u taki dë, dee sëmbë, Masa Gadu seei buta taa sö a o dë e. Nöö hën a da u di Akaa fëen kuma wan sitampu, fuu sabi taa hii dee oto gaan bunu dee a abi u da u tuu woo feni.

⁶ Fëen mbei u abi gaan taihati, hii fa sëmëni soni sa miti u aki seei. Biga u sabi taa solanga u ta libi a di sinkii fuu aki, nöö a dë sö kuma u dë a döo eti. Biga wë u ku Masa „Jesosi„ an miti fuu libi nëën köndë eti.

⁷ Nöo na ku si u ta libi eti e, ma ku biibi.

⁸ Wë nöo di u sabi dee soni dë gbelingbelin sö kaa, nöo u ta hangi seei fuu musu sa kumutu a di sinkii aki go dë ta libi ku Masa Jesosi makandi.

⁹ Nöo fëen mbei tu u ta biinga fuu sa libi bunu a hii futu, be Masa musu dë waiwai ku u, ee u dë a di sinkii aki eti ee wa dë nëen möön seei.

¹⁰ Biga u sabi taa wan daka o dou nöo hii u tuu o hai ko taanpu a di kuutu sutuu a „Masa Jesosi, Keesitu fesi, faa da u paima u dee soni dee u bi du a di ten u bi ta libi a di sinkii fuu aki. Ee hogi, ee bunu, woo feni ën paima e.

Aki Paulosu ta konda fa a ta

biinga u wini sëmbë tja ko

bunu ku Gadu.

¹¹ Wë nöo dee sëmbë, di u ta fëëë Masa Gadu ta lesipeki ën, nöo fëen mbei u ta biinga seei u hai sëmbë tja ko a di biibi. Nöo Gadu sabi sö fuu kaa, ma nöo u kë fuunu seepi musu ko sabi sö tu.

¹² Nöo fa u taki dë, an dë taa u ta mbei u seepi bumbuu sëmbë a unu fesi e. Nönö. Ma u kë da unu pasi fuun sa gafa u da dee sëmbë dee ta kosi u da unu naandë. Fa dee lö sëmbë dë sai dë, de ta njan buka a dee döösë soni „kuma fa sëmbë hanso tjika, kuma fa de sabi soni tjika, kuma fa de bumbuu tjika. Ma de an ta mëni fa i dë a i hati.

¹³ „Biga hii soni u ta du kaa, nöo fu di u ta tja di Buka hedi e. Nöo ee sëmbë ta kosi u taa u lau, nöo a dë u Gadu hedi. Ma ee u dë ku fusutan, nöo fuunu hedi, dee sëmbë.

¹⁴ Biga fu di u sabi taa sö wan gaan lobi Masa Jesosi Keesitu lobi u, nöo fëen mbei u musu ta

konda di Buka. Wa sa disa möönsö. Biga fa a dödë dë, nöö wan sëmbë dödë a hii sëmbë kamian.

¹⁵ Nöö di soni mbei a dödë da u, fu wa musu libi a u seei kë möön e. Ma u musu libi a di kë u di Sëmbë di dödë toona weki baka fuu hedi naandë.

¹⁶ Wë nöö di u ko sabi dee soni dë kaa, dee sëmbë, nöö wa ta maaka sëmbë möön a di fasi di dee sëmbë u di goonliba aki ta maaka sëmbë fu de si ee de dë bambuu sëmbë. Sö seepi dee soni u bi ta tei ta maaka „Masa Jesosi,“ Keesitu, nöö wa ta maakëen a di fasi dë möön tu. Nönö. U ko feni njunjun maaka e.

¹⁷ Biga ee wan sëmbë i ko nama ku „Masa Jesosi,“ Keesitu kaa, nöö i ko wan njunjun sëmbë. Di awoo libi go kaa, wan hii njunjun libi ko.

¹⁸ Nöö di wooko dë, Masa Gadu hën wë wooko ën da u e. Biga di ten u ku ën bi dë felantima, nöö hën a manda Jesosi Keesitu faa dödë da u fuu sa toona ko fii ku ën baka. Nöö hën a toona buta u a di wooko aki, fuu sa tja sëmbë ko fii ku ën tu.

¹⁹ Fa Masa Jesosi dödë dë, dee sëmbë, nöö Gadu jabi pasi fu an hoi dee hogi du u libisëmbë nëen bëë möön. Nöö hën a da u di suti buka dë fuu sa konda da hii sëmbë taa de ku Gadu sa ko fifi.

²⁰ Nöö hën mbei i si u ta lontu goonliba aki sö ta konda di Buka u Gadu da sëmbë a „Masa Jesosi,“ Keesitu kamian. Nöö hën mbei tu, te u ta fan ku unu, nöö a dë leti kuma Masa Gadu seei ta fan e. Nöö hën i si u ta begi unu a „Jesosi,“ Keesitu kamian taa gaantangi, un ko fii ku Gadu baka e, dee sëmbë.

²¹ Biga fa Masa Jesosi sai dë, hën da di kaba limbohati Sëmbë u mundu di an du hogi wan daka. Ma nöö Gadu tei hii dee hogi du u libisëmbë tuu lai nëen liba te a ko dë hogi sösö a Gadu wojo. Nöö fa a

du ën dë, a du ën fu te u ku Masa Jesosi ko dë wan, nöö Gadu o luku u kuma bumbuu sëmbë fëën hedi.

6

Aki Paulosu ta bai de fu de an musu lasi di bunu Gadu kë da de.

¹ Wë nöö dee sëmbë, fu di u ku Gadu ta wooko makandi, nöö u kë begi unu a wan soni e. Wan si fa Gadu kai unu ku ën bunuhati tefa un ko nëën naandë nö? Wë nöö wan musu lasi di bunu di a kai unu fuun feni nëën e.

² Wan jei fa Gadu seei taki nö? A taa:

Di juu un kai mi dë, nöö mi jei,

biga wë un bi kai mi a di leti juu.

Nöö hën mi piki, hën mi tja heepi ko da unu.

Söö. Wan jei fa a taki ö? Nöö fa u dë aki, nöö a di leti juu u dë aki. Biga a di juu aki Gadu ta puu sëmbë a hogi basu eti.

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta biinga tjika u sëmbë musu feni di bunu u Gadu.

³ Wë nöö hën mbei u ta kõni seei, dee sëmbë, fu wa musu buta na wan sitonu a pasi da sëmbë u de naki futu kai, te de lasi di bunu Gadu kë u de musu feni nëën. Nöö u ta kõni tu, u sëmbë an musu feni wan sondi a u fu de kosi u taa wa ta du di wooko bunu.

⁴ Ma u ta biinga a hii futu seei u sëmbë si taa u dë futuboi u Gadu tuutuu. Hii fa fuka ku sëmëni gaan sitaafu ta miti u, ma u ta hoi gaan pasensi ta tja pena seei.

⁵ So juu de ta foo u. So juu de ta sötö u a dunguwosu. So juu de ta booko seei gbululu ko a u liba. So juu u ta wooko gaan hebi wooko te na a

ndeti seei u ta duumi. So juu u ta tja hangi tee, biga soni an dē fuu njan.

⁶ Ma nöö hii fa dee soni ta miti u seei, ma u ta libi ku limbohati. U ta mbei möiti fuu fuşutan soni u Gadu finifini. U ta hoi pasensi da sēmbē ta a' tjalihati da de. Sö u buta u seei a di Akaa u Gadu leiki tjika. U ta lobi hii sēmbē söndö ganjan.

⁷ Nöö u ta konda di Buka u Gadu leti kumafa a dē, biga wē di kaakiti u Gadu hēn ta dē ku u. Ee u ta konda di Buka, ee u ta piki dee sēmbē ta fia ku u seei, ma u ta libi a wan leti fasi. Hēn da di fetilai fuu kaa.

⁸ Ee sēmbē ta gafa u, ee sēmbē ta da u sen, ee de taa u ta libi bunu, ee de taa u ta libi hogi, ee de taa u ta ganjan sēmbē, ma wa ta libi ku ganjan möönsö.

⁹ Ee libisēmbē an kē kai u soni, ma Gadu hēn a ta kai u gaan soni kaa. Sēmbē ta da u sitaafu te a bigi, ma tökuseei di sitaafu an ta kii u.

¹⁰ U ta dē ku tjali, ma seei u ta wai. U dē kuma penama, ma u ta mbei hia sēmbē ko guduma a Gadu fasi. U dē kuma sēmbē di aan na wan wojo soni a mundu e, ma töku hii dee soni u goonliba tuu ta dē a u maun.

¹¹ Dee sēmbē u Kolenti naandē, un haika o. Fa u ta fan ku unu aki, nöö u ta jabi hati fuu da unu.

¹² Wa ta tjubi bēē da unu wan pikiwan seei, dee sēmbē. Ma nöö unu, wan dē sö e. Un ta tjubi bēē da u.

¹³ Wē nöö hēn di soni dē mbei mi ta fan ku unu kumafa wan tata ta fan ku ēn mii, taa be un hopo unu hati da u baa, leti kumafa u ta hopo di fuu da unu.

Aki Paulosu ta konda fa wan biibima an musu dē wan ku wan sēmbē di an ta biibi.

14 Nöo un dee sëmbë ta biibi Gadu dë, un haika e. Wan musu fiti buka ku dee sëmbë na ta biibi Gadu, fu un tai unu seei a wan bondji e. Kwetikweti. Biga wan sëmbë di ta libi bunu a Gadu wojo ku wan sëmbë di an ta libi bunu a Gadu wojo, unfa de o sa fii ku deseeri? Luku fa dungu ku limbo sai dë, de an sa mökisi möönsö. Goonliba an mbei sö.

15 Nöo unfa un ta pakisei, dee sëmbë? Fa „Jesosi, Keesitu sai dë, hën ku didibi sa fiti buka makandi nö? Wë nöo unfa a waka di sëmbë di ta biibi ku di sëmbë di an ta biibi sa tai deseeri a wan? Nönö, an musu dë sö e.

16 Di wosu u dee pindigadu ku di Wosu u Masa Gadu an o sa mökisi möönsö. Nöo di sinkii fuu i si aki, hën da di tan kamian u di libilibi Gadu e.

Ja jei fa a bi taki nö? A taa:

Mi o libi a dee sëmbë u mi dendu,

mi o ta waka a de mindi.

Mi o dë di Gadu u de, nöo de o dë sëmbë u mi.

17 Sö Masa taki e. Nöo hën a toona taki möön taa: Fëen mbei un musu hai kumutu a dee oto sëmbë dendu.

Un musu buta unu seepi apaiti da mi.

Wan musu nama ku na wan soni di an dë limbolimbo e.

Nöo te un libi sö kaa,

nöo mi o tei unu ku wai seei.

18 Mi o dë unu Tata,

nöo unu o dë womi mii ku mujëe mii u mi.

Sö Masa Gadu taki e, di Gadu di abi hii kaakiti a mundu.

7

1 Wë nöo un dee lobi sëmbë fuu naandë, di u kisi dee paamusi u Gadu dë kaa, nöo un boo disa dee soni dee ta poi u hati ku dee ta poi u sinkii

e. Un boo ta fëëë Gadu te u ta libi apaiti dëën gbelingbelin söndö föutu.

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta wai ku dee sëmbë tjika.

² Dee sëmbë o, u toona begi unu möön taa gaantangi, be un hopo unu hati da u baa. Biga fa i si u bi ko libi ku unu naandë, nöö wa bi du hogihogi ku na wan kodo sëmbë a unu naandë e. Wa bi poi na wan sëmbë libi nöö wa ganjan na wan sëmbë fuu njan soni fëën tu.

³ Söö. Nöö fa mi ta fan aki, nöö an dë taa mi ta fan kuma mi ta da unu föutu e. Nönö, na sö mi ta mënì ën. Biga wë mi bi taki da unu kaa taa mi lobi unu tee ee ku libi ee ku dëdë seei, ma mi ku unu dë a wan sè.

⁴ Nöö u ta futoou unu gaanfa e, dee sëmbë. U ta njan buka da unu. Hii fa mi dë a sitaafu ta tja pena aki, ma töku mi ta wai ku unu. Un ta da mi hati seei.

⁵ Biga un sabi taa fa u bi ko dou a Masadonia aki, nöö wa bi dë bööböö. Hiniwan juu sëmbë bi ta suku u a toobi ta buja ku u, nöö hati fuu bi ta dë fëëëfëëë.

⁶ Ma nöö Gadu, di ta da dee lasihati sëmbë hati, nöö a da u hati e baa. Aai. Biga a mbei Titusi kumutu a unu ala ko dou a u aki,

⁷ nöö u ko ta wai seei. Ma na fu di u si ën wanwan e, ma fu dee soni fuunu a konda da u. Biga a konda da u kumafa un bi dëën degihati tjika, nöö a konda da u tu kumafa un lobi u. Un ta hangi u ta këë pena fuu hedi seei. Nöö hën mbei mi ko ta wai gaanfa e, dee sëmbë.

⁸ Fa i si mi bi mbei di fosu pampia manda da unu naandë, nöö a ko hati mi seei a baka biga mi sabi taa a o hati unu. Ma fa u dë aki an hati mi möön e.

⁹ Mi ko ta wai seei. Ma na u di di biifi hati unu mbei mi ta wai e, ma fu di tjali kisi unu fu dee hogi du fuunu hedi, leti kumafa Gadu bi kë. Biga un bia ko ta buta hii soni fuunu tololoo a tatai liba.

Hën mbei un musu si taa na hogi u du ku unu möönsö.

¹⁰ Biga te wan sëmbë ta tjali kumafa Gadu kë kaa, nöö a ta heepi ën faa biëen libi kumutu a hogilibi basu. Nöö di soni dë na soni u bai sabisö da. Ma ee wan sëmbë ta tjali kumafa dee sëmbë an ta biibi Gadu ta tjali, nöö di dë an ta tja heepi ko dëen möönsö. Lasi nöö a ta tja ko, biga möönmöön a ta tjëen go möön longi ku Gadu.

¹¹ Wë nöö fa i si a dë taa di biifi hati unu kumafa Gadu kë naandë, nöö hën wë mbei un ko ta mbei möiti seei fuun libi bunu nëen wojo awaa. Biga un ko si hogi u di soni di pasa a unu mindi naandë te un tei hatiboonu seei. Un ko panta te un ta biinga a hii fasi fuun puu di föutu dë a unu liba. Söseei un ko ta hangi mi tu fu mi ku unu musu ko fii baka.

¹² Ma nöö fa mi mbei di pampia manda da unu naandë, dee sëmbë, nöö ma mandëen fu di sëmbë di du di hogi dë nöö hedi e. Söseei ma mandëen tu fu di sëmbë di a du di hogi ku ën dë. Mi bi kë dee soni dë bi musu seeka tuú, ma na de da di mama u di biifi. Ma mi mandëen da unu be unu seei si taa un ta kai u gaan soni _te un ta piki u buka a soni_ kumafa Gadu kë.

¹³ Nöö hën mbei hati fuu ko kötö, dee sëmbë.

Ma na di dë wanwan mbei u toona kisi hati baka e. Ma fa Titusi toona ko a u aki nöö a ko ku wai seei,

nöö hën mbei u seei toona wai möön. Aai.   Biga di a bi pakisei u ko a unu ala, nöö an bi sabi unfa soni bi o waka. Ma nöö di a ko si fa un kisi  n hoi ku wai tjika d ,   n o hati f en toona ko k t . B o f en kisi goon awaa.

¹⁴ Biga w  hii dee bunu soni fuunu dee u bi konda d en, n o wan da u sen a de. De tuu a si tu . Wa ganj en leti kumafa wa ta ganjan unu tu.

¹⁵ N o fa un libi ku  n naand , n o h n mbei di lobi fuunu ko m on taanga n en hati e. Biga w  hiniwan juu a ta pakisei unu kumafa un bi kisi  n hoi ku wai naand , hii fa un bi d  pantapanta  taa kand  a o gandji da unu.  . A ta m ni di fa un bi haik en ta tei lai n en. N o h n w  i si a ko ta wai s  ku unu e.

¹⁶ N o s seei u seei ta wai tu baa. Biga u ko si taa u sa futoou unu seei  sabi taa woon piki u buka a hii soni.  .

8

Aki Paulosu ta taki soni fu wan

m ni de k  manda da dee

biibima a Jelusalen

¹ S o. W  n o, dee s mb  fuu naand , u k  taki wan soni fu dee biibima u Masadonia aki da unu. W  biga fa dee s mb  d  aki, n o Gadu heepi de seei ku  n bunuhati e.

² S m ni gaangaan tesi ta miti de aki, ma t ku de ta wai tee na soni. Aluwasi fa de pena seei, ma de ta feni soni ta da s mb  te a hia.

³ N o fa u d  aki, n o de pii m ni zunta te de kaba kaa  u de heepi dee biibima a Jelusalen ala.  . N o fa de du  n d , n o de du  n te pasa maaka

e. An dē taa sēmbē hēn musu de, ma deseēi hati pakisei ēn sō.

⁴ Nōō hēn de ko begi u gaanfa taa be u tei di mōni u de mōkisi ku di u dee otowan, be deseēi dē a dendu u di piizii dē tu u de heepi dee sēmbē.

⁵ Ma nōō de du ēn pasa mōōn fa u bi mēni seei. Biga de hopo deseēi da Masa te de kaba, hēn de toona hopo de seei da u tu kumafa Gadu kē.

⁶ Nōō hēn mbei u begi Titusi taa be a toona ko a unu ala, faa sa go dou ku di bambuu wooko u di mōni soni aki di hēnseei bi seti ku unu naandē kaa.

⁷ Biga fa un sai dē, un dē a fesi gaanfa kaa a hii soni. A di sē u biibi un dē a fesi, sōseei un dē a fesi a di sē u sabi dee soni u Gadu ku di fa un ta konda de da sēmbē tu. Un dē fajafaja a di wooko u Gadu hiniwanten, nōō un dē a fesi a di fa un ta lobi u. Wē nōō hēn wē mbei mi taki da unu taa be un dē a fesi a di pisi u di libi aki tu, fuun heepi dee otowan fuu a di mōni soni u ta taki aki.

⁸ Ma nōō fa mi ta fan aki, an dē taa mi ta duwengi unu e. Nōnō. Ma mi kē fuun sabi fa dee oto keiki du kaa, be mi si fa woon du fu mi sa sabi fa di lobi fuunu dē.

⁹ Biga wē un sabi di bunuhati fasi u Jesosi Keesitu u Masa. A bi dē wan gaan guduma nēēn kōndē ala, ma fuunu hedi a ko libi kuma penama seei a di goonliba aki, be un feni dee gudu a abi tu.

¹⁰ Wē nōō mi kē da unu wan lai aki, dee sēmbē, biga mi si taa hēn da di mōōn bunu soni fuun du. Biga unu fosu wē bi mēni u pii di mōni aki, nōō hēn a di jaa pasa dē un bi seti pii ēn tu.

¹¹ Nōō mi taki da unu taa fa i si un seti ēn ku wai dē, nōō sō fuun tjēēn go dou e.

¹² Nöo mi taki e, be hiniwan sëmbë musu da kumafa a sa da dou. Biga wë ee wan sëmbë i kë da sëmbë soni, nöo an dë a di fa di soni hia ma fu di i kë da. Ja o da wan soni di ja abi ma joo da di i abi, nöo Gadu o si taa a bunu kaa.

¹³ Söö. Wë nöo fa mi ta fan aki, ma ta mëni ën sö taa fii puu dee otowan a fuka nöo i ko dë da pena ta kii e. Nönö, na sö mi ta mëni, ma fuun musu dë makandi.

¹⁴ Biga wë di un abi hia a di mindi aki, nöo be un heepi dee otowan fu de sa abi tu. A kandë te unu seei abi soni fanöudu a bakaten nöo de o sa heepi unu tu, nöo woon dë makandi.

¹⁵ A o dë kumafa de bi sikifi buta a Gadu Buku taa: „Fa dee sëmbë bi go pii di njanjan Gadu bi da de de ta kai “mana” naandë, nöo”
dee sëmbë dee bi pii hia
ku dee sëmbë dee bi pii biti,
oto an bi abi möön oto.
Ma hiniwan sëmbë bi feni kumafa a dë fanöudu.

Aki Paulosu ta konda kumafa

sëmbë o ko a dee Kolenti

sëmbë naandë.

¹⁶ Söö. Wë nöo mi da Gadu tangi möön fu di a buta di wan seei fii da unu a Titusi hati kumafa miseei ta fii da unu tu.

¹⁷ Nöo fa mi begi ën faa toona ko a unu naandë, nöo a dë seei waiwai faa ko e, fu di hënseei bi kë ko kaa.

¹⁸ Nöo u begi wan oto womi aki faa tjëen ko. Nöo di womi aki, a dë wan sëmbë di hii dee biibima tuu ta kai ën bunu në seei a di fa a ta biinga ku di Buka u Masa Jesosi fu hii sëmbë musu jei ën.

19 Ma nöö na di dē nöö, ma fa woo tja di möni go da dee sēmbē, a Jelusalen, ala, nöö dee biibima aki seei begi di sēmbē aki faa musu tja u go ala tu. Nöö te u go sō, nöö a o tja nēbai da Masa e, nöö sēmbē o si tu kumafa u kē heepi dee sēmbē tjika.

20 Wē nöö a di lö fasi aki u kē u di möni musu tja tu e, u sēmbē an musu taki taa wa ta tjēen bunu. Biga di möni na biti möni, a hia.

21 Fēen mbei u ta köni fu hii soni musu waka a tatai liba, na a Masa Gadu wojo wanwan nöö e, ma te dou a libisēmbē wojo seei tu.

22 Ma nöö u toona begi wan oto sēmbē fuu aki möön faa musu waka ku de Titusi ko a unu ala. Nöö di womi aki tu, u ta gafēen taa a dē wan bumbuu sēmbē. Biga fa u ku ēn libi makandi aki, nöö hiniwan juu a ta dē waiwai faa heepi u a di wooko u Gadu. Nöö hēn seei ta wai seei taa a sa tja de go, biga a abi gaan futoou fuunu e, dee sēmbē.

23 Wē nöö fa i si Titusi o ko a unu naandē, nöö un bi sabi ambē dēen kaa. Biga mi ku ēn, sō u ta waka ta du di wooko u Gadu makandi. Fa mi bi ta biinga ku unu naandē, nöö hēn wē bi ta heepi mi e.

Nöö dee womi woon si ko ku ēn naandē, nöö de ko a dee sēmbē u dee keiki aki kamian. Nöö de dē bumbuu sēmbē e. „Masa Jesosi, Keesitu ta feni nēbai a de.

24 Nöö un musu mbei de si taa un lobi de e, dee sēmbē. Nöö deseeri o si taa fa u bi ta gafa unu da de aki, nöö wa bi ganjan de, nöö hii dee sēmbē dee dē a dee oto keiki tuu o ko sabi sō tu.

9

Aki Paulosu ta konda da de fa fu de musu da di

möni ku piizii.

¹ Wë dee sëmbë, mi si kuma an dë fanöudu fu mi musu sikifi da unu go möön longi a di fa un musu heepi dee oto biibima kuma unu seei. Nönö.

² Biga mi si taa un dë kabakaba kaa fuun du ën waiwai. Nöö fa i si mi dë a Masadonia aki, nöö mi njan buka da unu taa un dee sëmbë fu di pisiwata fu Akaja ala, a di jaa di pasa naandë nöö unu bi dë kabakaba kaa fuun pii möni zunta fuun heepi dee biibima u Jelusalen. Sö mi njan buka da unu aki. Nöö fa mi fan dë, nöö a weki sömëni otowan hati te de hopo ta pii möni ta zunta fu de djeesi unu e.

³⁻⁴ Nöö fu di mi bi taki sö fuunu aki kaa, nöö fëen mbei mi ta manda dee sëmbë aki ko a unu, fuun seeka di möni di un pii naandë buta kabakaba. Nöö ee sëmbë u Masadonia kumutu aki ko ku mi a unu ala, nöö de o si taa di soni fuunu mi bi ta taki da de dë, sö a dë tuu. Biga ee nasö, dee sëmbë, nöö woon kisi sen e. Nöö mi seepi o kisi sen tu u di fa mi bi futoou unu tjika.

⁵ Nöö hën mbei mi si taa a bunu fu mi manda dee sëmbë aki waka a mi fesi ko a unu ala, be de ko seeka di möni di un bi paamusi naandë.

Nöö a sö wan fasi sëmbë o si taa di soni un ta da dee sëmbë, nöö a dë wan peesenti di un ta da waiwai ku piizii. An o dë kuma wan soni un ta du ku duwengi.

⁶ Nöö wan jei fa de bi koti wan nöngö nö, dee sëmbë, taa: “Piki goon, piki suwa njanjan, gaan goon, gaan suwa njanjan.” Nöö sö a dë tuu.

⁷ Nöö fëen mbei mi taa ee wan sëmbë o da, nöö be a da ku piizii nëen hati, ma na ku guunjan kuma sëmbë duwengi ën. Biga di sëmbë di ta da soni ku wai nëen hati, hën Gadu ta lobi.

⁸ Nöo mi taki da unu taa te un du sö kaa, nöo Gadu abi kaakiti te tjika faa da unu soni ku en bunuhati te a hia, fi puu i seei a hii fuka nöo i toona heepi oto sēmbē tu.

⁹ Ja sabi fa Gadu Buku taki nö? A taa:
Di sēmbē di ta paaja bunu da dee pootima,
nöo di bunu nē fēen o fika de ta kai nöömö.
Biga a bi libi bunu kumafa Gadu kē.

¹⁰ Nöo Masa Gadu di ta da di goonma böngö faa paandi ku di njanjan di di böngö ta puu tuu, hēn o da unu soni te a hia pasa maaka e, dee sēmbē. Nöo a o mbei dee bunu du fuunu ko hia nango möönmöön tu.

¹¹ A o mbei i ko guduma a hii futu fu hiniwan juu i sa ta wooko hiniwan bunu wooko di dē fanöudu u du. Nöo dee bunu wooko i ta du dē o tja gafa ko da Gadu tu.

¹² Biga wē fa i si woon manda di möni go da dee biibima a Jelusalen dē, nöo an o dē taa a fuka wanwan nöo woon puu de e, ma a o mbei dee sēmbē gafa Gadu dēen tangi seei.

¹³ Biga de o ko si taa na taki nöo un ta taki ku buka taa un ta piki di Buka u „Masa Jesosi” Keesitu, ma de o si taa a dē sö a unu libi tu. Biga fa de o si di heepi un manda da de naandē, nöo de o da Gadu tangi seei fu di un ta piki en buka ta heepi de ku oto sēmbē tu.

¹⁴ Nöo de o ta begi da unu seei ku gaan lobi, fu di de si fa di bunuhati u Gadu wooko a unu tjika dē.

¹⁵ Wē andi u sa taki möön, dee sēmbē, möön leki gaantangi u Gadu fu di a manda Masa Jesosi kuma wan gaan gudu ko da u. A bigi tee buka an tjika u sa taki en, dee sēmbē.

10

Aki Paulosu ta toona taki möön

kumafa a dē tjabukama

u Masa Jesosi tjika.

¹⁻² Wē dee sēmbē, ʼawaa mi toona ko a unu möön a di toobi u mi ku unu, ku dee sēmbē dee ko a unu mindi dē. Wē nöö mi, Paulosu, ta tei di saapihati fasi u ʼMasa Jesosi, Keesitu ta fan ku unu kumafa hēnseei ta fan ku sēmbē. Mi manda begi unu gaantangi taa ʼbe un disa u piki dee sēmbē buka dee ta poi mi da unu naandē e, fu te mi ko ala nöö an o dē u mi musu fan ku unu ku hatiboonu.

Biga mi jei taa so sēmbē dē a unu ala ta kosi mi taa te mi dē a unu mindi nöö mi ta dē fēēēfēēē, ma te ma dē a unu mindi möön nöö mi ta abi degihati seei ta mbei biifi ta fan gaangaan fan a unu liba.

Fa dee lö sēmbē ta fan dē, nöö de ta mēni u a libisēmbē fasi nöö a kaba, ma na sö u dē e.

³ A dē sö taa u dē a di goonliba aki tuu, ma töku wa ta feti ku dee felantima fuu kumafa sēmbē u di goonliba aki ta feti ku deseai.

⁴ Biga dee fetilai dee u ta tei tja go a feti, nöö de an dē soni u di goonliba aki. Nönö. Ma a Gadu de kumutu, nöö de abi kaakiti tjika u ta booko dee gaan taanga kaakiti u didibi tuu fiaa kaba a sösö.

⁵ Ku de u ta poi hii dee sösö fia ku dee gaan heihei sabi dee sēmbē ta tei ta tja ko u puu sēmbē a pasi fu de an sabi Gadu kumafa a dē. Nöö u ta booko hiniwan poipoi pakisei, be sēmbē ko si taa na bumbuu soni a dē, be de disēen nöö de ko piki Masa Jesosi buka nöö.

⁶ Nöö fa i si woo ko a unu naandë, nöö te un ko ta piki Gadu buka a wan bunu fasi kaa, nöö woo dë kabakaba u da dee oto sëmbë sitaafu awaa.

⁷ Wë nöö dee sëmbë, fa u ta taki di toobi u mi ku unu aki, nöö un wegí di soni luku bunu e. Biga ee wan sëmbë a unu mindi naandë ta taki taa a dë ʼtjabukamaʼ u Keesitu, nöö a musu mëni ën seei, biga u seei da ʼtjabukamaʼ fëen tu.

⁸ Ee mi ta taki ën pasa seei fa u abi taki a unu liba tjika, ma töku sen an o kisi mi e. Biga Masa da u taki a unu liba tuú. Ma na fuu booko unu saka, ma fuu heepi unu.

⁹ Nöö fa u ta mbei dee pampia ta manda da unu aki, nöö wa ta manda de fu de panta unu e. Nönö.

¹⁰ Ma fu di u jei taa sëmbë sai naandë ta taki taa: “Dee fan a dee pampia fëen ta hebi tumusi te de ta panta sëmbë. Ma te hën seepi ko a u aki, nöö an dë wan wojo soni nöö dee fan fëen an ta a’ goma tu.” Sö u jei de ta taki.

¹¹ Ma nöö mi kë sö wan sëmbë musu sabi taa fa dee fan fuu hebi a dee pampia fuu, leti sö nöö woo dë a unu mindi tu e, te u ko.

¹² Söö. Ma nöö fa i si u taki naandë seei, ma wan fëëë e, dee sëmbë. Biga wa a’ hati tjika u tja u seei go maaka ku dee heihei sëmbë dee ta buta deseei a fesi naandë e. Dee sëmbë dë ta maaka de seepi ku de na de te de kaba, nöö de ta si deseei u gaan bumbuu sëmbë. Ma di lö maaka naandë, a dë donma soni e.

¹³⁻¹⁴ Ma fuu seei, nöö wa o njan buka djombo pasa di maaka di Gadu buta da u fuu wooko. Nöö fa u bi ko a unu ala nöö wa bi djombo pasëen tu. Biga Gadu manda u tuú fuu tja di Bunu Buka u Masa Jesosi Keesitu ko konda da sëmbë. Nöö ee u

njan buka a unu liba nöö antoobi, biga unu seei bi dë wan pisi u di wooko fuu tu.

¹⁵ Fa u ta fan aki, wa o go suku u njan buka a wan oto sëmbë wooko liba e. Nönö. Ma u ta suku nöö u di biibi fuunu musu göö ko soni. U ta kë fu di wooko u wooko a unu mindi naandë musu ko wan bumbuu soni, fuu sa disa unu go a oto sëmbë tu.

¹⁶ Biga u abi di mëni fuu tja di Bunu Buka u Masa Jesosi go paaja te a dee oto köndë tu. Ma na ka oto sëmbë bi go konda di Buka kaa e, be an dë taa u go ta njan buka a di wooko di wan oto sëmbë bi wooko kaa.

¹⁷ Biga u kë faa dë leti kumafa de bi sikifi buta a Gadu Buku taa:

Ee wan sëmbë kë njan buka a wan soni,
nöö be a njan buka da Masa
„a di soni di a wooko nëën liba.”

¹⁸ Biga wë ee wan sëmbë luku ën seei te a kaba si taa a bumbuu, nöö an dë bumbuu sëmbë eti e. Ma di sëmbë di Masa luku te a kaba feni taa a bumbuu, nöö di sëmbë dë hën da bumbuu sëmbë tuu.

11

Aki Paulosu ta taki soni möön u dee gansëmbëma dee ko a dee Kolenti sëmbë naandë.

¹ Söö. Wë nöö dee sëmbë, mi begi unu, be un hoi pasensi abiti sö möön longi, fuun haika wanlö wisiwasi fan mi o fan aki.

² Wë biga mi ta djalusu da unu leti kumafa Gadu seei ta djalusu da unu. Mi ta watji unu kumafa wan tata ta watji wan mujëë mii fëën di wan womi ta kiija, faa musu göö bunu dëën. Biga sö nöö mi paamusi unu da „Jesosi,” Keesitu, fu te di daka dou

nöö mi sa buta unu nëën fesi limbolimbo söndö föutu.

³ Ma nöö mi ta fëëë da unu o. Biga a kandë sëmbë sa ko ganjan unu fu wan waka a „Masa Jesosi, Keesitu baka ku limbo hati möön, leti kumafa i si di sindeki bi go ganjan Eva a di djai ku dee bödjëë fan fëën.

⁴ Biga fa un sai naandë, nöö misikuma te wan oto sëmbë ko a unu naandë ko ta mindi soni da Masa Jesosi te an ta djei di Jesosi di mi bi konda da unu dë möön, tökuseei wan ta fia ku ën jakëën puu dë. Söseei ee wan sëmbë ko ta mindi soni da di Akaa u Gadu te an ta djei di Akaa u Gadu di bi dë a unu kaa, nöö woon piki. Ee nasö, ee wan sëmbë tja wan oto buka ko ta konda da unu ta mindi soni tee an djei di Bunu Buka u Gadu di mi bi konda da unu naandë möön, nöö wan o jakëën. Wë dee sëmbë, a bigi a mi da unu o.

⁵ Biga misikuma ma dë möön lagi möön leki dee sëmbë dee ta buta deseeri kuma gaan tjabukama naandë e, te de ta kai deseeri apösutu tu.

⁶ Fa mi dë aki, nöö ma lei fa u fan tuu, ma töku sabi an pena mi e. Biga te mi ta fan, mi saandi mi ta taki. Unu seei sabi sö tu a hii futu, biga a unu mindi naandë mi bi libi.

⁷ Dee sëmbë o, kumafa u ta taki dee soni aki, na unsë seei un si mi a' föutu a unu baa? A sa kë taa fa mi bi ta wooko ta heepi mi seei fu mi sa konda di Buka u Masa Gadu da unu söndö mi tei möni a unu nö? Fa mi bi lagi miseeri fu mi sa hei unu dë, hën da di föutu di mi mbei a unu mindi nö, dee sëmbë?

⁸ Biga a dë sö tuu taa ee i luku ën te i kaba, nöö a djei kuma mi fufuu dee oto keiki u mi heepi

unu. Biga de wë bi ta sölugu mi ku dee soni mi abi fanöudu, hii fa unu mi bi ta heepi.

⁹ Ee mi bi abi wan soni fanöudu, nöö ma bi ta toobi unu ku ën e. Nönö. Ma dee biibima dee bi kumutu a Masadonia ko a mi dë, nöö de bi tja dee soni mi bi abi fanöudu ko da mi. Sö mi bi ta hoi mi seei a hii futu fu ma musu tuwë dee hebi u mi a unu liba. Nöö mi taki da unu taa sö nöö mi o ta libi ku unu nango nöömö tu.

¹⁰ Nöö sö mi o ta njan buka nango nöömö tu, taa ma ta konda di Buka u Gadu fu mi feni njan a unu hedi. Biga fa mi ku Keesitu nama aki, nöö leti fa a ta taki tuutuu soni söndö tooka töngö, nöö söseei mi ta fan aki söndö tooka töngö tu e. Nöö na wan sëmbë dë a di pisiwata fuunu ala o tapa mi a di soni mi ta njan buka aki möönsö.

¹¹ Nöö fa mi ta fan aki, dee sëmbë, nöö un ta si kuma ma lobi unu mbei nö? Nönö e. Biga Gadu sabi tuutuu taa mi lobi unu seei.

¹² Söö. Ma nöö fa mi ta du aki un saandi mi ta du nö? Mi ta tapa pasi da dee sëmbë fu de an sa njan buka taa mi ku de dë pei ku pei a di wooko u Gadu. Nöö sö mi o ta du ën nango nöömö tu.

¹³ Biga wë dee lö pei sëmbë dë ta mbei taa de seei dë tjabukama u Masa Jesosi Keesitu kuma u dee apösutu, ma na Masa Jesosi hën manda de e. Ganjan de ta ganjan sëmbë.

¹⁴ Ma nöö fa de ta du dë, an dë gaan soni da mi tu. Biga fa didibi sai dë, nöö so juu a ta tooka seei ko dë dililii kuma wan basia u Masa Gadu Köndë, ta mbei taa a ta limbo sëmbë wojo.

¹⁵ Wë nöö andi wë? Ee dee futuboi fëen ta buta deseei kuma de dë bunulibima, nöö an dë wan foondo soni. Biga wan futuboi musu djeesi ën

masa. Ma kaba u de o dē a di paima di de o kisi leti kumafa a fiti di wooko u de.

Aki Paulosu ta konda dee soni

dee ta miti ěn a di tja

u di Buka baka.

¹⁶ Wē nōō dee sēmbē, mi taki da unu mōōn e, taa wan musu mēni taa fusutan u mi poi, fa mi ta njan buka da miseei aki. Ma ee un si sō seei ma un haika mi nōō, leti kumafa un ta haika te wan siki-a-hedima ta fan.

¹⁷ Nōō di soni mi o fan aki an dē taa Masa manda mi e. Nōnō. Ma a dē wan gaan wisiwasi fan nōō, di mi o fan fu di mi sabi taa mi abi leti u miseei ta njan buka tu.

¹⁸ Biga sōmēni sēmbē dē a unu mindi naandē ta njan buka a soni u di goonliba aki ta hopo deseei buta u sēmbē si kumafa de bumbuu tjika. Nōō misikuma miseei sa njan buka sō tu.

¹⁹ Biga wē fa un sai dē, un lobi u haika di fan u dee wisiwasima kaa. Wē di un kōni sō, nōō misikuma un sa haika miseei tu kumafa un ta haika dee otowan.

²⁰ Biga fa un sai dē, ee sēmbē buta unu a katibo, wan a' toobi. Ee sēmbē ta njan mōni fuunu, wan a' toobi. Ee wan sēmbē kisi unu buta nēen basu, nōō wan ta a' toobi. Ee sēmbē ta hopo ěn seei buta a unu liba ta lagi unu ta wisiwasi unu, wan a' toobi. Ee de naki unu a bandja jesi seei, an dē gaan soni a unu. Biga sō dee sēmbē dē ta libi ku unu kaa.

²¹ Ma fu mi aki, a dē wan gaan sen soni da mi e, baa. Biga wē mii bi sōsō tee ma bi libi ku unu a dee lö fasi dē.

Ma nöö ee wan sëmbë a' hati u njan buka a wan soni liba, nöö miseei a' hati u njan buka da soni tu.

Söö. Nöö mi o taki wanlö soni aki da unu möön kuma wisiwasima e, ma sö nöö mi o taki.

²² Biga ee wan sëmbë ta njan buka taa a dë lalalala Dju ƒu di dee Dju sëmbë dë apaiti sëmbë u Gadu ƒ, nöö miseei sa njan buka sö tu. Ee de taa de dë bakamii u Abahamu, nöö miseei dë sö tu. Ee de taa de dë Isaëli sëmbë, nöö miseei tu.

²³ Ee de taa de dë futuboi u ƒJesosi ƒ, Keesitu, mi bi pasa de gaanfa a di soni dë.

Nöö fa mi ta fan aki mi ta fan leti kuma wan wisiwasima, ma mi o ta taki ën te go dou. Biga mi biinga da Masa Jesosi möön gaanfa möön leki dee ganjanma a unu mindi naandë e. Biga sëmëni pasi mi bi dë söötösöötö a dunguwosu fu Masa Jesosi hedi. Sëmëni toon mi bi kisi wipi fëen hedi tu. Sëmëni pasi mi ku dëdë bi miti fesi ku fesi. A hii dee soni dë tuu mi pasa dee sëmbë dë gaanduwe kaa.

²⁴ Feifi pasi dee Dju sëmbë u mi fon mi ku wipi. Hiniwan pasi fon de ta da mi diiteni-ku-nëigi wipi.

²⁵ Dii pasi de fon mi ku pau. Wan pasi de naki mi ku sitonu ƒte de ninga taa mi dëdë ƒ. Dii pasi sipi booko dïsa mi a ze mindi. Wan u de mi bi dë wan hii ndeti ku wan hii didia a zengezenge a liba wata ta tja fuka.

²⁶ Fa mi dë aki, ma ta dë a wan kamian. Hii juu mi nango a kamian ta ko kodo. Nöö fa mi ta waka ta lontu aki, sëmëni pasi gaan wata bi dë fa u tja mi go kii. Sëmëni toon mi bi musu waka ka fufuuma ta watji sëmbë u de kisi. Mi bi ta dë a gaan nöutu a dee sëmbë u miseei köndë maun, te kisi ku dee

oto köndë sëmbë maun tu. Mi bi dë a nöutu a ganda mindi. Mi bi dë a nöutu a sabana dendu. Mi bi dë a nöutu a wata liba. Mi bi dë a nöutu a dee sëmbë dee ta ganjan taa de dë biibima maun.

²⁷ Mi ta biinga ta wooko taanga tee so juu ma ta duumi a ndeti seei. So juu mi ta tja hangi tee na soni. So juu na wata seei mi ta feni u mi bebe tu. So juu ma ta a' soni u njan. So juu mi ta tja kötö tee, biga soni an dë u mi tapa sinkii.

²⁸ Ma nöö boiti u dee döösë soni naandë, hiniwan juu mi ta tja di hebi u dee biibima a dee kamiankamian a mi hati.

²⁹ Biga wë ee wan sëmbë dë suwakisuwaki a di biibi, nöö mi seei ta suwaki tu. Ee wan biibima kai, nöö mi ta tja di hebi fëen, biga hati u mi ta boonu ku di soni mbei a kai dë.

³⁰ Wë nöö fëen mbei ee mi musu ta njan buka a soni, nöö a dee lö soni dee miti mi dë, dee ta mbei mi lagi a sëmbë wojo naandë, nöö a de nöö mi sa njan buka.

³¹ Nöö Masa Gadu, di Tata u Masa Jesosi Keesitu di musu kisi gafa u teego, hën sabi taa fa mi ta fan aki, na soni mi ta mindi e, dee sëmbë. Tuutuu soni mi ta taki.

³² Biga di mi bi dë a di köndë de kai Damasikusi naandë, nöö di hedima di di könu de kai Aletasi bi buta dë, a manda wanlö sodati u de lontu mi watji kisi.

³³ Ma nöö hën dee biibima naandë fusi mi. De buta mi a wan manda dendu hën de saka mi go a goon a döösë u di sitonu peni u di köndë. A sö wan lagi fasi mi kumutu a dee felantima u mi maun.

Nöö sö soni bi waka ku mi, dee sëmbë. „Nöö a dee lö soni dë nöö mi sa njan buka e.»

12

Aki Paulosu ta konda da de fa Gadu bi lei en tjubitjubi soni.

¹ Wë nöö dee sëmbë, leti kumafa i si mi taki da unu naandë kaa taa ee mi ta njan buka, nöö an o heepi mi a wan wojo soni. Ma töku mi o go dou. Biga mi o konda da unu kumafa Masa bi lei mi dee tjubitjubi soni fëen a wan apaiti fasi. A dë leti kuma mi bi ta sunjan sö, ma na sunjan, biga mi bi dë ku wojo.

² Mi sabi wan womi di bi biibi a Masa Jesosi Keesitu, nöö hën wan gaan soni pasa ku en kuma teni-a-fö jaa longi kaa. Wë ee sinkii soni, ee akaa soni, di dë ma sabi. Gadu wanwan nöö sabi. Ma a dë kuma wan soni tei en tja go pasa dee teeja u mundu go te a di köndë u Gadu seei.

³ Nöö kumafa i si mi taki dë kaa, ee sinkii soni ee akaa soni më sabi. Gadu wanwan nöö sabi.

⁴ Ma nöö de tjëen go dou a di waiti kamian u Gadu de ta kai Paladëisi. Nöö hën a jei wanlö sondi ala di an sa konda seei. Ma boiti di dë, de bai en taa an musu konda de tu.

⁵ Wë nöö, dee sëmbë, a dee lö soni dë mi bi sa njan buka e, ma nöö ma o du en. Ma dee soni mi o tei ta njan buka da, nöö de da dee soni dee ta buta mi ko lagi a sëmbë wojo.

⁶ Ma ee u mi tei dee soni dee Gadu lei mi naandë fu mi sa njan buka a de liba, nöö ma lau e, biga sö Gadu bi lei mi de tuú. Ma nöö ma o du en e. Biga fa mi dë aki ma kë u sëmbë musu luku mi möön hei möön leki fa de ta jei mi ta fan, ku fa de ta si mi ta libi.

⁷ Ma nöö dee sëmbë, fa mi taki dë seei, ma ma sa kisi gaan fasi fu dee gaan heihei soni i si Gadu

lei mi naandë e. Nönö. Biga wë Gadu disa pasi da didibi, hën a manda wan futuboi fëen ko naki mi. A buta wan soni da mi di ta tjökö mi leti kuma maka, nöö hën ta fuka mi nöömö mbei ma sa abi gaan fasi.

⁸ Nöö dii pasi mi begi a wan apaiti fasi fu Masa musu puu di lö soni naandë a mi liba.

⁹ Ma nöö hën a fan ku mi taa: “_└Fa i dë aki, nöö mi sabi dee fuka fii kaa._┘ Nöö be i tifihedu ku de nöö, biga mi o tja i ku mi bunuhati. Biga te wan sëmbë kaakiti ku saanfa-u-du fëen kaba, nöö nëen mi sa feni pasi u wooko nëen liba ku di kaakiti u mi awaa.” Sö Gadu fan ku mi e. Nöö fëen mbei a möön bunu da mi fu mi ta njan buka a dee suwaki pisi u mi libi. Mi o ta wai ku de seei, be di kaakiti u _└Masa Jesosi_┘ Keesitu tan ku mi.

¹⁰ Wë nöö da sö e, dee sëmbë. Fa u dë aki, më a toobi möön ee hiniwan soni ta pasa ku mi fu _└Masa Jesosi_┘ Keesitu hedi. Ee mi suwaki a soni, më a toobi. Ee sëmbë ta kosi mi, ee de ta sitaafu mi, an dë gaan soni da mi tu. Ee mi ta tja pena nasö mi ta tja fuka, ma a’ toobi. Mi ta wai seei a dee soni dë dendu. Biga wë hii dee suwaki pisi u mi dë tuu ta buta mi fu mi dë taanga _└ku di kaakiti u Gadu wanwan_┘.

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a kë heepi de tjika.

¹¹ Wë dee sëmbë, mi taki e, fa i si mi njan buka da miseei dë, nöö a dë leti kuma hedi u mi poi. Ma unu wë buta mi e. Biga unu bi musu ta gafa mi. Biga wë hii fa i si ma dë wan wojo soni seei fa mi dë aki, ma misikuma ma dë möön lagi möön dee

sëmbë dee ta hopo deseeri buta u gaan tjabukama a unu mindi naandë.

¹² Biga wë mi bi libi a unu mindi ku gaan pasensi e, nöö sëmëni foondo wooko mi bi ta du a unu dë ku di kaakiti u Gadu. Sëmëni maaka un si tu, nöö dee soni dë bi musu ta lei unu taa mi dë wan tjabukama u Gadu tuu.

¹³ Nöö dee sëmbë, unfa a waka un si taa mi ta seeka dee biibima a dee oto köndë bunu möön unu? A sa kë taa fu di ma bi ta tja dee fuka u mi ko tuwë da unu nö? Hën da di föutu mi mbei nö, dee sëmbë? Wë ee di dë wanwan, nöö mi begi unu be wan hoi mi a bëë. Wë biga sö mi libi ku unu tuu.

¹⁴ Ma fa u dë aki, mi dë kabakaba u mi ko a unu di u dii pasi. Ma seei te mi ko, ma o buta fuka u mi a unu liba möönsö e. Nönö. Biga wë na gudu mi ta suku a unu e, dee sëmbë, ma unu seepi wë mi kë di kë. Biga wan piki mii an musu ta sölugu ën tata ku ën mama, ma tata ku mama de ta sölugu piki mii.

¹⁵ Nöö fëen mbei fa u dë aki, mi dë seei kabakaba fu mi lasi hii soni da unu, te dou ku miseei tu. Ma nöö fu di un si taa mi lobi unu taanga, nöö fëen mbei wan sa lobi mi tu nö?

¹⁶ Ma nöö fa mi fan dë, nöö kandë sëmbë o dë a unu mindi naandë di o taa: “Höön, awa, fa i si an ta buta dee fuka fëen a u liba aki, bödjëë wë a ta pëë e. Biga a o abi kamian nöömö faa ganjan u njan a wan köni fasi.”

¹⁷⁻¹⁸ Sö un ta mëni nö, dee sëmbë? A kandë dee sëmbë mi bi manda ko a unu naandë, de un ta taki nö? Fa mi bi manda Titusi ku di otowan fëen ko a unu, nöö Titusi bi suku soni a unu a wan tjubi fasi faa tja wini ko dëen seei nö? Wë ma sikuma a dë sö

e. Biga mi ku Titusi tuu ta waka a di Akaa u Gadu leiki ta libi a di wan seei fasi nöö.

¹⁹ Wë nöö fa mi fan ku unu naandë, dee sëmbë, a sa kë un mëni taa bunu në mi ta suku a unu nö? Nönö e. Ma mi ta fan ku unu a Gadu fesi fu di u ku unu tuu dë sëmbë u „Jesosi„ Keesitu, nöö u kë fuun musu ko taanga a di biibi. Hën di soni dë nöö u ta suku a unu e, dee sëmbë.

²⁰ Biga wë mi ta fëëë da unu taa te mi o ko a unu ala, nöö mi o ko si unu a wan fasi di an bunu da mi seei. Nöö ee a dë sö, nöö unu seepi o ko si mi a wan fasi di an bunu da unu tu. Biga mi ta panta taa te mi ko dë, nöö mi o ko si unu taa un ta kisi toobi ku unu na unu ta haun ku unu seepi, hati fuunu ta dë boonuboonu, hiniwan sëmbë ta biinga nëën seei soni baka, wan abi toobi ku otowan, un ta tja unu seepi ta kosi a baka ta mindi soni da unu na unu, so fuunu o sai naandë ku gaan fasi, nasö un o dë ta du fanjanfanjan soni.

²¹ Dee sëmbë, misikuma ee mi ko si unu a sö wan fasi, nöö sen o kisi mi seei a Gadu fesi o. Nöö a o ta hati mi te na soni da dee sëmbë fuunu naandë dee an disa dee peipei fanafiti libi u de, te dou ku dee sensen soni de ta du a di së u manu ku mujëë soni. „Nöö mi kë un seeka dee lö pei libi fuunu dë bifö mi ko a unu ala e, baa.“

13

Aki Paulosu ta bai dee sëmbë

möön u de musu seeka de

libi bifö a ko a de.

¹ Söö. Wë kumafa i si mi taki dë kaa, dee sëmbë, disa o mbei di u dii pasi di mi o ko haika unu. Wë

nöö un sabi fa de sikifi a Gadu Buku taa ee wan sēmbē du wan hogi, nöö tu nasö dii sēmbē musu piki taa sö a du en tuu, bifö di sēmbē di du di hogi dē o kisi sitaafu awaa.

² Wē fa i si mi o ko a unu dē, nöö leti sö soni o waka e. Biga wē a di u mbei tu pasi di mi bi dē a unu ala, nöö mi bi bai wanlö sēmbē a dee hogi de ta du. Söseei fa mi ta mbei di pampia aki, mi toona ta bai de möön. Nöö fa i si mi o kō di pasi aki, nöö hēn o mbei dii pasi. Nöö ma o fan ku de ku buka möön e. Ma mi o du ku de awaa te dou ku hii dee oto sēmbē dee sai dē tuu, dee an bia disa dee wogi du u de.

³ Biga wē misikuma un kē sabi ee dee fan mi ta fan ku unu, ee Masa Jesosi Keesitu hēn ta da mi de tuutuu. Biga un taa te mi ta fan nöö mi ta fan fēēfēē, ma Masa Jesosi hēn an ta fēē ma a ta wooko ku kaakiti a unu dē.

⁴ Wē nöö tuu. Ma fa i si de bi kii Masa Jesosi a di lakpa pau dē, nöö wan suwakisuwaki libisēmbē de kii dē, ma nöö di a weki ko dē ku libi fa u dē aki, nöö ku di kaakiti u Gadu a ta libi e. Nöö fa u ku en nama makandi aki, nöö u dē suwakisuwaki libisēmbē eti tuu, ma tökuseei ku di kaakiti u Gadu u ta libi fuu heepi unu.

⁵ Wē dee sēmbē, mi taki e, „di un lo’ u wegi sēmbē luku naandē kaa,„ nöö mi kē fuun wegi unu seei luku bunu ee un dē biibima tuutuu. Biga a kandē fa i si un sai dē seei, ma Jesosi Keesitu an dē a unu hati. „Ma töku na sö mi ta mēni e, dee sēmbē. Ma mi a’ di mēni taa un dē tuutuu biibima u Masa Jesosi.„

⁶ Nöö ee un pasa di lö tesi dē, nöö misikuma woon si taa u seei pasēen tu „taa u dē tuutuu tjabukama u Masa Jesosi.„

⁷ Nöo mi ta begi Masa Gadu da unu fu wan musu du na wan hogi. Nöo ma taki sö fuu lei sëmbë kumafa u dë tjabukama u unu liba tjika e. Nönö. Ma fuun seepi hedi. Biga u kë di libi fuunu musu dë a tatai liba, hii fa sëmbë ta taki fuu taa wa dë bumbuu tjabukama tjika.

⁸ Biga wa ta mbei möiti u sëmbë musu du wan soni di an ta kai ku di Buka u Gadu e, ma fu de musu libi leti kumafa Gadu kë.

⁹ Nöo fëen mbei ma a' toobi ee mi ta libi kuma mi sösö, kuma ma abi kaakiti a unu mindi. Solanga un dë taanga a di biibi kaa, nöo mi dë waiwai. Nöo mi ta begi seei da unu fuun musu ko dë telutelu gbelingbelin kumafa Gadu kë.

¹⁰ Nöo hën mbei mi ta buta dee soni aki a pampia manda da unu a fesi, fu te mi ko a unu nöo ma o feni soni fu mi gandji da unu möön. Biga di makiti di Masa da mi aki, nöo an dë wan soni u mi booko unu saka e, ma fu mbei un ko dë gingin a di biibi.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

¹¹ Söö. Wë nöo ka mi sikifi tjika aki, nöo mi o tapa ufö e, dee sëmbë. Nöo mi taki e, be un piki dee soni mi sikifi aki nöo un buta unu libi a tatai liba ku telu. Nöo be hati fuunu dë bööböö ku wan pakisei makandi, nöo Masa Gadu o dë ku unu. Biga nëen lobi ku kötöhati ta kumutu.

¹² Nöo te woon da unu seei odi, nöo un baasa unu seei makandi ku limbohata e, „kumafa a fiti biibima ku biibima„.

¹³ Nöo hii dee sëmbë dee Gadu tei apaiti aki tuu ta manda gaan odi da unu.

¹⁴ Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhata e, dee sëmbë. Nöo di lobi u Masa Gadu

ku di makandi libi di di Akaa fëen ta da musu dë
ku unu tu.

「Na soni möönsö e, dee sëmbë. Mi, Paulosu, ta
manda gaan odi da unu. A tan sö.」

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e